

Position paper Waterbeleid bij de inkoop van het assortiment

Duurzaamheid
bij Lidl

Inhoudsopgave

1. Uitdagingen	3
2. Onze verantwoordelijkheid	5
3. Aanpak van duurzamer watergebruik.....	6
3.1 Hotspotanalyse: actiedomein zoet water.....	6
4. Onze maatregelen	8
4.1 Maatregelen binnen de toeleveringsketens	9
4.1.1 Groenten en fruit.....	9
4.1.2 Bloemen en planten ⁷	10
4.1.3 Textiel.....	10
4.1.4 Grondstoffen.....	12
4.1.5 Near-food	12
4.2 Maatregelen in onze filialen	13
4.3 Communicatie	13
5. Bronnen	14

1. Uitdagingen

Water is van vitaal belang - zowel voor de mens als voor de natuur. Water als habitat en fundament is elementair voor het behoud van de biodiversiteit op onze planeet. Meer dan twee derden van het aardoppervlak is met water bedekt - maar het grootste deel daarvan is zout water uit de oceanen. Zout water is zowel voor de mens als voor de meeste dieren en planten niet bruikbaar - zoet water daarentegen is dit wel.

In 2010 heeft de Verenigde Naties de toegang tot schoon water als een mensenrecht gedefinieerd. Bruikbaar zoet water vormt echter slechts 0,01 procent van de totale hoeveelheid water op aarde. Bovendien zijn de wereldwijde zoetwaterbronnen ongelijk verdeeld. Zo treft schaarste sommige regio's veel meer dan andere. En ook seizoensschommelingen zijn een bijkomende factor: langdurige droogte in de zomermaanden zorgt ervoor dat het grondwater- en rivierpeil daalt, zelfs in waterrijke gebieden. Anderzijds leidt onevenredig veel neerslag tot overstromingen.

Terwijl de wereldbevolking in de afgelopen eeuw bijna is verviervoudigd, is het waterverbruik meer dan twee keer zo snel gegroeid. Met name de toenemende productie van voedsel, textiel en andere consumptiegoederen en het waterverbruik en de watervervuiling die hiermee gepaard gaan, kan leiden tot een tekort aan en een oneerlijke verdeling van deze hulpbron. Ook de klimaatverandering verhoogt de druk op regio's met beperkte watervoorraden. Met als gevolg dat waterschaarste steeds grotere delen van de bevolking treft. En dit leidt dan weer tot meer waterrisico's - d.w.z. situaties waarin er waarschijnlijk sprake zal zijn van watergerelateerde schade.

Met een gemiddeld verbruik van 47 liter per euro omzet verbruikt de levensmiddelentailhandel aanzienlijk meer water dan andere sectoren¹. Waterrisico's spelen bijgevolg een belangrijke rol: een gebrekkige watervoorziening vormt vooral voor de toeleveringsketen stroomopwaarts een risico. Dit geldt met name voor de primaire landbouwproductie, die verantwoordelijk is voor 70 procent van het totale waterverbruik wereldwijd. Bovendien maakt de landbouw ook gebruik van pesticiden en meststoffen en deze hebben een negatieve invloed op de waterkwaliteit.

Tegen deze achtergrond draagt de levensmiddelendetailhandel de grote verantwoordelijkheid om - vooral door de inkoop van handelswaren - zorgvuldig om te gaan met water als hulpbron. Hierbij spelen zowel het verbruik als de mogelijke vervuiling ervan een rol. Daarom is het verantwoorde gebruik van zoetwaterbronnen een centraal actiedomein binnen de duurzaamheidsstrategie van de inkoopafdeling van Lidl.

In dit waterbeleid definiëren we het gebruik van zoet water voor de productie en verwerking van onze warengroepen food, groenten en fruit, bloemen en planten, near- en non-food.

2. Onze verantwoordelijkheid

Voor Lidl is een duurzamer gebruik van water geen taak voor morgen, maar een kernthema van vandaag. Door middel van verschillende maatregelen dragen we bij aan de bescherming van zoetwaterbronnen in de gehele waardeketen en verminderen we het waterverbruik en de watervervuiling in onze toeleveringsketens.

Wij hechten bijzonder veel belang aan de bescherming en het behoud van natuurlijke waterbronnen over de hele wereld. Via ons waterbeheer werken we aan een bewuster gebruik van zoet water. Ons assortiment omvat verschillende producten die in het land van herkomst gepaard gaan met waterrisico's. Hierbij gaat het om de hoeveelheid water die bij de productie wordt gebruikt, de beschikbaarheid ervan in de respectieve regio's en de waterkwaliteit, die door vervuiling kan worden beïnvloed. De producten zijn voornamelijk landbouwproducten, maar ook verwerkte voedingsmiddelen en non-foodartikelen.

Om aan onze verantwoordelijkheden te voldoen, werken we een waterstrategie uit met als doel om waterrisico's binnen onze toeleveringsketens doeltreffend te verminderen. Hiertoe werken we nauw samen met de stakeholders in de respectieve landen van herkomst. Naast onze leveranciers zijn dit technische deskundigen en maatschappelijke organisaties, zoals de Alliance for Water Stewardship². We ondersteunen onze partners bij dit proces, bijvoorbeeld door middel van regelmatige opleidingen en trainingen samen met onze medewerkers. We bouwen bestaande partnerships en initiatieven voortdurend uit en gaan nieuwe samenwerkingsverbanden aan.

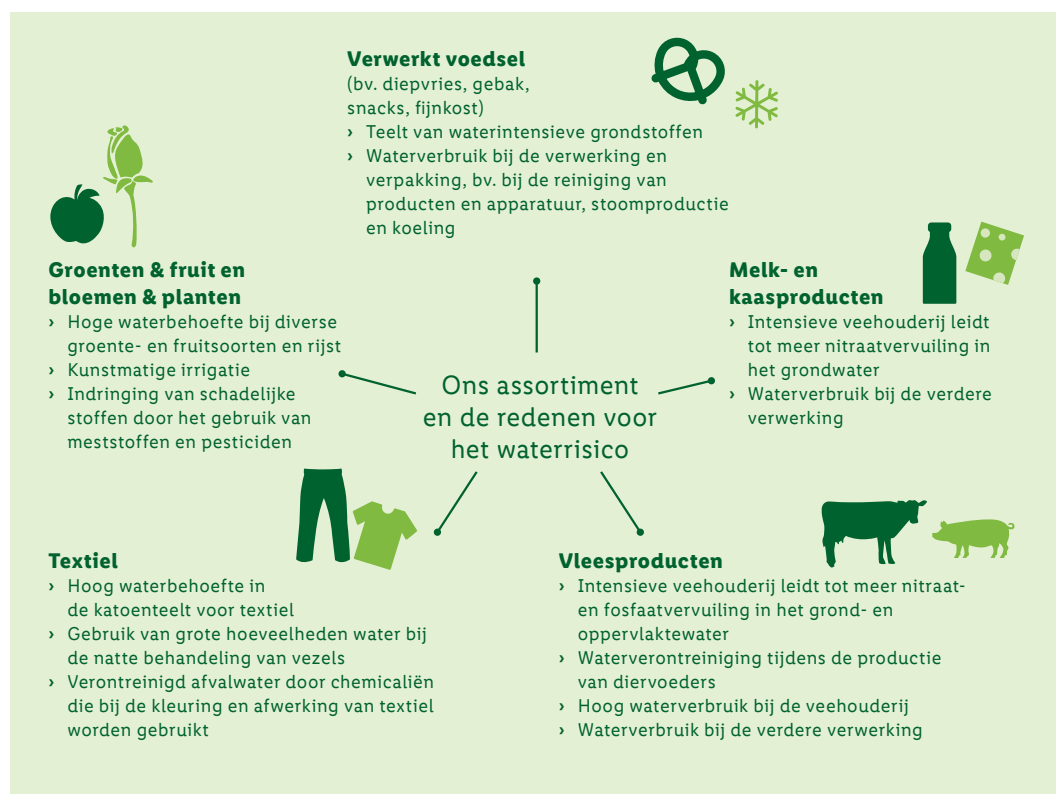
3. Aanpak van duurzamer watergebruik

De managementaanpak inzake verantwoord ondernemen³ bij Lidl definieert duidelijke richtlijnen voor de systematische implementatie van de duurzaamheidsstrategie in de onderneming en garandeert de consequente naleving ervan. Aan de grondslag hiervan ligt een procescyclus die als basis dient voor onze managementaanpak van een duurzamer watergebruik: in eerste instantie worden de risico's en kansen aan de hand van een hotspotanalyse gedefinieerd. Op basis van de geïdentificeerde waterhotspots werken we doelstellingen en maatregelen uit om de potentiële waterrisico's te minimaliseren. Tijdens de uitvoeringsfase controleren we de doeltreffendheid van de maatregelen voortdurend en kunnen we, indien nodig, ingrijpen. Vervolgens brengen we op transparante wijze verslag uit over de successen en mislukkingen.

De afzonderlijke processtappen worden hieronder nader beschreven.

3.1 Hotspotanalyse: actiedomein zoet water

Om waterhotspots in onze landbouwketens te identificeren, hebben we in 2019 een analyse uitgevoerd. Aan de hand van deze analyse hebben we de productgroepen met de hoogste (negatieve) duurzaamheidseffecten kunnen identificeren. Aangezien watergerelateerde risico's in de toeleveringsketen kunnen variëren van waterverontreiniging door

*Hierbij hielden we rekening met de subwarengroepen volgens de interne categorisering van Lidl.

teeltpraktijken (bemesting en gebruik van pesticiden) tot waterintensiteit (watervoetafdruk) van het geteelde product hebben we ons productassortiment op basis van twee factoren onderzocht: waterverbruik en watervervuiling*.

Het resultaat van de analyse was dat onverwerkte groenten en fruit en bepaalde verwerkte voedingsmiddelen de subwarengroepen met het hoogste waterrisico op het gebied van zoet water vormen. De hotspots bevinden zich met name binnen de primaire landbouwproductie door irrigatie in teeltgebieden met een grote waterschaarste en door het gebruik van meststoffen en pesticiden.

Naast de waterrisico's in onze toeleveringsketen meten we voortdurend het waterverbruik in onze filialen. In vergelijking met het verbruik in de toeleveringsketen is dit echter zeer laag. Daarom focussen we in deze nota op onze toeleveringsketen.

De resultaten van deze analyse vormen het uitgangspunt voor een gedetailleerd onderzoek naar de hotspots in ons productassortiment en voor de uitwerking van hierop afgestelde doelstellingen en maatregelen. Deze worden hieronder beschreven.

4. Onze maatregelen

Binnen de inkoopafdeling heeft Lidl de mogelijkheid om actief veranderingen te stimuleren en zo bij te dragen aan de bescherming van het water. Dit doen we bijvoorbeeld door het aandeel gecertificeerde producten in ons assortiment te vergroten. Op deze manier steunen we initiatieven inzake erkende labels en zorgen we tegelijkertijd voor minimumnormen voor duurzame productiepraktijken.

De samenwerking met gecertificeerde leveranciers en de uitbreiding van ons productassortiment met gelabelde producten zijn dus centrale stappen in de richting van meer duurzaamheid. In samenwerking met een extern onderzoeksinstituut hebben we aan de hand van een labelanalyse bepaald welke labels of leverancierscertificaten de hoogste waterbescherming bieden. Het Rainforest Alliance label definieert bijvoorbeeld strenge gedragsrichtlijnen voor een zuinig gebruik van waterbronnen. Een deel van ons productassortiment is Rainforest Alliance gecertificeerd. Op deze manier creëren we een scala aan duurzame producten die eveneens een weerspiegeling zijn van de manier waarop we de waterrisico's beheren.

Voor een bewuster gebruik van water in de toeleveringsketen: lidmaatschap van de Alliance for Water Stewardship

In 2018 is Lidl toegetreden tot het multi-actor partnerschapsplatform Alliance for Water Stewardship (AWS). De International Water Stewardship Standard van AWS is de eerste internationale standaard die het watergebruik van een locatie op basis van sociale, ecologische en economische criteria meet. AWS opereert dus op bedrijfsniveau en is van toepassing op zowel de industrie als de landbouw. De standaard biedt ondernemingen een kader om maatregelen op het vlak van waterbesparing in hun locaties te begrijpen, te plannen, uit te voeren, te evalueren en te communiceren. Via het lidmaatschap staan we een stap dichterbij ons doel van een duurzamer watergebruik.

4.1 Maatregelen binnen de toeleveringsketens

4.1.1 Groenten en fruit

Het waterverbruik verbeteren

Via de verplichte deelname aan de GlobalG.A.P. standaard (tegen eind 2021) tonen alle landbouwpartnerbedrijven van Lidl hun deskundigheid op het vlak van goede landbouwpraktijken aan. Hierbij houden we ook rekening met aspecten van het watergebruik⁴. Samen met de landbouwers testen we eveneens of de GlobalG.A.P. Sustainable Program for Irrigation and Groundwater Use (SPRING) module⁵, die specifiek betrekking heeft op wateraspecten, in de praktijk kan worden toegepast.

De watervervuiling verminderen

Reeds in 2006 heeft Lidl samen met de producenten van groenten en fruit een doelovereenkomst afgesloten: deze overeenkomst legt een continue vermindering van het gebruik van pesticiden op. Om ons gemeenschappelijke doel te bereiken, zijn we een grenswaarde voor mogelijke residuen van werkzame stoffen overeengekomen. Deze waarde bedraagt een derde van het wettelijke maximumniveau⁶. Op deze manier komen er minder pesticiden in het milieu terecht.

Evaluatie van de maatregelen

Op basis van de eerste ervaringen evalueren en testen we in een volgende stap verdere maatregelen voor de inkoop. Elementen van het evaluatieproces zijn bijvoorbeeld:

een diepgaande analyse: voor een meer gedetailleerde analyse van de waterrisico's maken we enerzijds gebruik van de waterstressindex die het World Resources Institute (WRI) voor de landbouwsector op landelijk niveau heeft opgesteld. Anderzijds maken we gebruik van productspecifieke waterindicatoren op basis van gegevens van het Water Footprint Network (WFN). De combinatie van deze twee benaderingen stelt ons in staat om de waterrisico's van verschillende land/productcombinaties te evalueren. De resultaten dienen als basis voor een classificatie van het waterrisico in de toeleveringsketen van een product. Op deze manier creëren we de basis voor risicogebaseerde maatregelen om de waterrisico's te verminderen.

het beheer van waterrisico's: om de waterrisico's aan te pakken, maken we gebruik van certificaties zoals GlobalG.A.P. Spring of de International Water Stewardship Standard van AWS. Om deze aanpak te testen, heeft Lidl in de zomer van 2020 een proefproject opgestart.

4.1.2 Bloemen en planten

Onze bloemen en planten zijn volgens GlobalG.A.P., Fairtrade of het Nederlandse Milieu Project Sierteelt (MPS) gecertificeerd (stand van zaken: augustus 2020). Om het waterverbruik en de watervervuiling bij de productie van de bloemen en planten die we verkopen tot een minimum te beperken en om goede landbouwpraktijken te garanderen, bijvoorbeeld in de vorm van efficiënte irrigatie, vragen we tegen einde 2021 van alle productiebedrijven een geldig GlobalG.A.P. certificaat. In lijn met onze doelovereenkomst inzake groenten en fruit hebben we samen met onze leveranciers en kwekers van bloemen en planten een 'Minder pesticiden' programma uitgewerkt. Dit programma verplicht ons om het gebruik van pesticiden te verminderen. Deze maatregel moet het risico dat er pesticiden in het milieu terechtkomen, verlagen.⁷

4.1.3 Textiel

Het waterverbruik verbeteren

Om het waterverbruik bij de productie van ons textiel te verminderen, vertrouwen we op de standaarden Cotton Made in Africa (CMiA), Organic Content Standard, Global Organic Textile Standard (GOTS), Better Cotton Initiative of Fairtrade. Biologisch katoen verbruikt minder water - tegelijkertijd wordt er ook minder meststof gebruikt dan bij conventioneel katoen⁸. Katoen van CMiA wordt uitsluitend met regenwater geteeld. Op deze manier bespaart het dus meer dan 2.100 liter water per kilogram katoenvezel ten opzichte van het mondiale gemiddelde⁹. Naast het gebruik van biologisch katoen focust de GOTS-standaard ook bij de verwerking van katoen tot textiel op waterspecifieke criteria. Zo eist GOTS bijvoorbeeld dat gecertificeerde productievestigingen doelstellingen definiëren om hun waterverbruik te verminderen. Ook producten met het Fairtrade-certificaat zijn aan dergelijke watergerelateerde criteria gebonden.

Daarom dat Lidl tegen het einde van 2022 100 procent katoen zal kopen uit duurzame bronnen die voldoen aan de standaarden van Cotton Made in Africa, Organic Content Standard, Global Organic Textile Standard, Better Cotton Initiative of Fairtrade.

De watervervuiling verminderen

Om zorgwekkende chemicaliën uit de wereldwijde textielketen te bannen, heeft Lidl zich in 2014 aangesloten bij de DETOX-campagne van Greenpeace¹⁰. Het doel van deze campagne is om potentieel schadelijke chemicaliën te weren, de verontreiniging van afvalwater door productieactiviteiten te verminderen en zo de belasting voor mens en milieu te verlagen. In dit opzicht streeft Lidl ernaar om gevaarlijke chemicaliën te vervangen door stoffen die milieuvriendelijker en onschadelijk zijn voor de gezondheid van de mens, bijvoorbeeld drukpasta's op waterbasis, PFC-vrije apparatuur of kunstleer zonder dimethylformamide (DMF).

Minstens een keer per jaar controleren onafhankelijke instituten de fabrikanten van textiel en schoenen aan de hand van natte processen op het gebruik van zorgwekkende stoffen. Naast deze indirecte inspectie wordt de chemicaliëninventaris steekproefsgewijs gecontroleerd en worden er jaarlijks afvalwatermonsters bij de respectieve bedrijven in de toeleveringsketen genomen.

Net zoals de hele industrie koopt Lidl een groot deel van zijn non-foodassortiment bij onafhankelijke Aziatische fabrikanten. Ondanks de aanzienlijke vooruitgang en economische groei zijn de sociale en ecologische omstandigheden in Azië heel uiteenlopend. Daarom hechten we in dit opzicht bijzonder veel belang aan de toepassing van erkende minimumnormen en hebben we in dit kader drie hoofddoelstellingen gedefinieerd:

- het veilige gebruik van chemicaliën bevorderen;
- het gebruik van energie, water en chemicaliën verminderen;
- afval op een milieuvriendelijke wijze verwijderen en adequaat afvalwaterbeheer.

Om samen met onze lokale leveranciers deze doelstellingen te bereiken, hebben wij in samenwerking met de Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) het opleidingsproject PURE (‘Project for Environmental and Resource Efficiency’) uitgewerkt. Meer dan 400 medewerkers van 80 textiel fabrieken in China en Bangladesh kregen een opleiding in internationaal vastgestelde milieu- en veiligheidsnormen. In totaal werden zo 67.000 fabrieksmedewerkers bereikt. De focus lag onder andere op de verbetering van het afvalwaterbeheer en de uitwerking van een adequaat beheerssysteem voor chemicaliën. Dit garandeert dat de chemicaliëngroepen die in de Detox Commitment van Lidl worden genoemd, op lange termijn uit de productie worden geweerd. Het project zorgde ervoor dat het waterverbruik in de deelnemende productiefabrieken met ongeveer 5,8 miljoen kubieke meter daalde¹¹.

Als lid van de Leather Working Group en de Partnership for Sustainable Textiles streeft Lidl naar een vermindering van het waterverbruik en een verantwoord beheer van chemicaliën binnen de toeleveringsketens van textiel. Bovendien zet Lidl de eerste stappen naar recyclebare producten - bijvoorbeeld in de vorm van biologisch afbreekbaar textiel dat volgens de Cradle to Cradle®-productnormen is gecertificeerd. Deze strenge criteria omvatten onder andere een verantwoord gebruik van water.

In de toekomst zullen we samen met onze leveranciers blijven werken aan de uitwerking en uitbreiding van onze beheerssystemen voor milieu, chemicaliën en afval en van de lijsten met gevaarlijke chemicaliën.

4.1.4 Grondstoffen

Ook bij de inkoop van grondstoffen streven we ernaar om de waterrisico's te verlagen. Zo is 85 procent van ons koffieassortiment volgens Rainforest Alliance/UTZ, Fairtrade of Bio gecertificeerd (stand van zaken: februari 2020). Deze drie standaarden nemen verschillende maatregelen ter bescherming van het water. De cacao die in alle huismerken van Lidl wordt gebruikt, is 100 procent afkomstig uit gecertificeerde teelt volgens dezelfde drie internationaal erkende normen.

Het assortiment kruiden- en vruchtenthee is voor 50 procent volgens Rainforest Alliance/UTZ, Fairtrade, Bio of Union for Ethical Biotrade/UTZ gecertificeerd (stand van zaken: maart 2020). De palm(pit)olie die we gebruiken, is voor 100 procent volgens de standaard van de Roundtable on Sustainable Palm Oil (RSPO) gecertificeerd. Door consequent voorrang te geven aan gecertificeerde grondstoffen bij de inkoop levert Lidl een aanzienlijke bijdrage aan de bescherming van waterbronnen¹².

4.1.5 Near-Food

Plastic is meestal niet afbreekbaar in het milieu. Daarom vormt watervervuiling ten gevolge van microplastic een groot probleem in de near-foodsector. Sinds 2015 werken we dan ook intensief aan dit onderwerp. We zijn van mening dat de vermindering van de uitstoot van microplastic, ongeacht de bron, van groot belang is. Wij zijn voorstander van een uniform Europees rechtskader, dat ook een duidelijke definitie van microplastic bevat. Tot nu toe is er op Europees niveau echter geen wettelijk verbod op microplastic in cosmetische producten. Samen met onze leveranciers van cosmetica- en verzorgingsartikelen hebben we de volgende doelovereenkomst afgesloten: een verbod op het gebruik van microplastic in formuleringen van onze cosmeticahuismerken tegen 2021¹³.

Naast primair microplastic vormt ook secundair microplastic een bedreiging voor de waterbronnen. Secundair microplastic is het gevolg van de mechanische versnippering van plastic verpakkingsmateriaal en een onjuiste afvalverwijdering. In dit opzicht heeft Lidl haar plasticstrategie opgesteld, waarin we concrete doelstellingen voor de vermindering van het plasticgebruik in verpakkingsmaterialen definiëren. De REset Plastic strategie definieert een uniforme, internationale aanpak voor de Schwarz Groep. Deze aanpak is in vijf actiedomeinen onderverdeeld: REduce, REdesign, REcycle, REmove en REsearch. Zo streven we ernaar om tegen 2025 20 procent minder plastic te gebruiken en 100 procent van de verpakkingen van onze huismerken zo recyclebaar mogelijk te maken. Op deze manier dragen we bij aan de vermindering van de afvalhoeveelheid en verlagen we het risico dat plastic van verschillende afmetingen, waaronder microplastic, in het milieu terechtkomt.

4.2 Maatregelen in onze filialen

In vergelijking met het waterverbruik in de toeleveringsketen is het waterverbruik in onze filialen zeer laag. Toch willen we ook op dit gebied maatregelen treffen om ons waterverbruik verder te verminderen. Om het waterverbruik binnen het bedrijf te controleren en mogelijkheden voor optimalisatie te identificeren, hebben we in een aantal benchmark-filialen een systematisch registratiesysteem met een koppeling naar een centraal monitorsysteem geïmplementeerd. Een groot deel van het bedrijfswaterverbruik is dan ook toe te schrijven aan schoonmaakactiviteiten in de filialen. Daarom streven we er voortdurend naar om deze processen te verbeteren. Daarnaast bieden we onze medewerkers opleidingen aan en maken we hen bewust van het verantwoorde gebruik van water.

4.3 Communicatie

Lidl communiceert heel transparant over de resultaten en de voortgang van haar maatregelen om het waterverbruik en de watervervuiling te verminderen. Op deze manier willen we alle betrokkenen - van de producent tot de klant - inlichten en hen de mogelijkheid bieden om deze maatregelen te begeleiden. In dit kader introduceren we een 'Save Water' label op de verpakking van geselecteerde huismerken. Dit label moet niet alleen klanten bewust maken van de uitdagingen met betrekking tot water, maar biedt ook aanbevelingen om water in het huishouden en in andere levenssferen te besparen.

5. Bronnen

- 1 <https://www.adelphi.de/de/system/files/mediathek/bilder/Umweltatlas%20Lieferkette%20-%20adelphi-Systain.pdf> (Stand van zaken: maart 2017)
- 2 <https://a4ws.org>
- 3 Zie ook Position paper Corporate Due Diligence op <http://corporate.lidl.be/nl/duurzaamheid/position-papers>
- 4 <https://mobil.wwf.de/fileadmin/fm-wwf/Publikationen-PDF/WWF-WaterRisk-Studie-EN.pdf> (Stand van zaken: oktober 2017);
<https://wwf.de/fileadmin/fm-wwf/Publikationen-PDF/WWF-Studie-Water-Stewardship-in-Landwirtschaftsstandards.pdf> (Stand van zaken: juli 2015)
- 5 https://www.globalgap.org/uk_en/for-producers/globalg.a.p.-add-on/spring/
- 6 Zie ook Position paper Inkoopbeleid Groenten & Fruit op <http://corporate.lidl.be/nl/duurzaamheid/position-papers>
- 7 Zie ook Position paper Bloemen & Planten op <http://corporate.lidl.be/nl/duurzaamheid/position-papers>
- 8 https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-319-66981-6_8
(Stand van zaken: juli 2018)
- 9 <https://cottonmadeinafrica.org/en/news/cmia-cotton-saves-water-and-greenhouse-gas-emissions/> (Stand van zaken: november 2014)
- 10 <https://www.greenpeace.de/kampagnen/detox>
- 11 Zie ook het Lidl Detox Commitment Rapport op <https://corporate.lidl.be/nl/duurzaamheid/assortiment/non-food-textiel>
- 12 Zie voor meer informatie ook de Position papers Koffie, Thee en Cacao op <http://corporate.lidl.be/nl/duurzaamheid/position-papers>
- 13 Zie ook Position paper Microplastic op <http://corporate.lidl.be/nl/duurzaamheid/position-papers>